

Výhrada soupisu a odpovědnost za dluhy zůstavitele

Abstrakt

Rigorózní práce je zaměřena na vzájemně se doplňující výhradu soupisu a odpovědnost dědiců za dluhy, což je možná jedno z nejpoblárnějších témat v rámci dědického práva. V důsledku navrácení se novelou občanského zákoníku k tradičnímu pojetí zákonodárce oprášil hned několik významných institutů známých z minulého století. Je jím mnohdy nepochopené právo výhrady soupisu, když dědic jej musí uplatnit, aby odpovídal za dluhy zůstavitele pouze omezeně, přičemž za účinnosti předcházejícího občanského zákoníku tomu tak bylo automaticky ze zákona. Dále je také institutem chránícím znevýhodněné skupiny dědiců. Alespoň se tak může na první pohled zdát. Někdy totiž může být soupis pozůstalosti neúměrnou přítěží pro dědice, jen aby byl ochráněn například dědic neznámý či nepřítomný.

Odpovědnost za dluhy zůstavitele či lépe řečeno její rozsah je vesměs otázkou pro dědice zásadní, aby mohl učinit rozhodnutí, zda dědictví odmítne, nebo ho přijme. Bude-li dědic poslušným účastníkem řízení o pozůstalosti, může svou odpovědnost omezit nikoliv pouze výhradou soupisu, nýbrž občanský zákoník poskytuje k maximalizaci ochrany dědice ještě institut konvokace věřitelů. Z textu zákona nejsou ovšem hned na první pohled zřejmá pravidla, z nichž lze stanovit, kolik, komu, kdy a jakým způsobem má být věřitelům zůstavitele plněno. Proto je součástí rigorózní práce rovněž stručný přehled jednotlivých odpovědnostních situací.

V rigorózní práci je pojednáno komplexně o dané problematice s důrazem na aplikaci předmětných ustanovení v praxi, jelikož pouze touto cestou lze pokládat otázky a hledat na ně odpovědi. Konsekvencí jsou následně úvahy *de lege ferenda*, například ve vztahu právě k oněm skupinám, které zákonodárce chrání, a ve vztahu k nim musí být obligatorně nařízen soupis pozůstalosti.

Klíčová slova: dědic, řízení o pozůstalosti, věřitel